

www.competition.gov.cy



ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
2008

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2008

Η παρούσα Έκθεση δραστηριοτήτων καταρτίζεται και υποβάλλεται από την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού στον Υπουργό Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού και στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 48 του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμο του 2008.

30 Ιουνίου 2009



Θεμιστοκλή Δέρβη 46,
Medcon Tower 4ος όροφος,
1066 Λευκωσία,
Κύπρος

Τηλ: +357 22 875910
Φαξ: +357 22 304944

e-mail: chairman@competition.gov.cy
www.competition.gov.cy

Περιεχόμενα

Χαιρετισμός του Προέδρου της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού	2
1. Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού κατά το έτος 2008	4
1.1 Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	
1.2 Κυριότερα γεγονότα κατά τη διάρκεια του 2008	
2. Οργάνωση της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού	9
2.1 Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού - Μέλη	
2.2 Υπηρεσία της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού	
2.3 Επιμόρφωση ανθρώπινου δυναμικού	
3. Πρόσφατες νομοθετικές εξελίξεις	14
3.1 Αρμοδιότητες και εξουσίες της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού	
3.2 Διαδικασία εξέτασης καταγγελιών και αυτεπάγγελτων ερευνών	
4. Ανασκόπηση του έργου της Επιτροπής	19
4.1 Ανασκόπηση των αποφάσεων της Επιτροπής	
4.2 Γενική ανασκόπηση των υποθέσεων κατά το 2008	
4.3 Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου	
5. Συνεργασία σε Ευρωπαϊκό και Διεθνές επίπεδο	27
5.1 Συνεργασία σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο	
5.2 Εκπροσώπηση σε Διεθνή Συνέδρια	
6. Γενικές Παρατηρήσεις	29



Κωστάκης Χριστοφόρου

Χαιρετισμός του Προέδρου της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

“Εκείνο που χρειάζεται είναι σκληρή και υπεύθυνα εργασία”

Τη χρονιά που πέρασε σηματοδοτεί ο εκσυγχρονισμός και η αναθεώρηση της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού. Με τη νέα αυτή νομοθεσία έχουν τεθεί οι επιθυμητές βάσεις για μια πιο αποτελεσματική λειτουργία της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού.

Η ένταξη στο ημεδαπό δίκαιο, από την άλλη, των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΚ) έχει δημιουργήσει ένα εντελώς διαφορετικό τοπίο στα ζητήματα του ανταγωνισμού.

Η προστασία του υγιούς ανταγωνισμού ιδιαίτερα κάτω από τις σημερινές δύσκολες οικονομικές συνθήκες, είναι περισσότερο από επιτακτική, όπως είναι επίσης και η καλλιέργεια του αναγκαίου κλίματος για την αποδοτική άσκηση της επιχειρηματικής δράσης, με ταυτόχρονο σεβασμό προς τα δικαιώματα και την ευημερία του καταναλωτή.

Στη χρονιά που πέρασε, η Επιτροπή μερίμνησε στο να διεκπεραιωθούν όλες οι εκκρεμείς υποθέσεις που χρονολογούνται από το 2001 και μετέπειτα.

Η ενέργεια αυτή της Επιτροπής υπηρέτησε διπλό σκοπό: έδωσε τη δική της θέση στις καταγγελίες που εκκρεμούσαν και τούτο ως βασική υποχρέωση άσκησης δημόσιου καθήκοντος, αλλά και μπόρεσε να συνεκτιμήσει κενά και αδυναμίες στα ζητήματα της εσωτερικής της λειτουργίας και της όλης μεθοδολογίας δουλειάς.

Τα προβλήματα που έχουν εντοπιστεί καθόρισαν και την πορεία δράσης της Επιτροπής. Τέθηκαν οι βάσεις αναδιοργάνωσης της Υπηρεσίας, τονίστηκε η ανάγκη πρόσληψης και εκπαίδευσης νέου προσωπικού και η ανάγκη δημιουργίας τράπεζας δεδομένων για τους διάφορους τομείς της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Καθορίστηκαν τα ζητήματα που χρήζουν νομοθετικής ρύθμισης, τα οποία για χρόνια παρέμειναν ακαθόριστα. Ξεκίνησε πρόγραμμα καλλιέργειας και δημιουργίας κουλτούρας στα ζητήματα ανταγωνισμού. Καταρτίστηκε, τέλος, το σχέδιο δράσης της Επιτροπής με βάση την ιεράρχηση των δικών της προτεραιοτήτων που σ' ένα μεγάλο βαθμό υπαγορεύουν οι σημερινές αντίξοες οικονομικές συνθήκες.

Κύριος και αμετάθετος στόχος της Επιτροπής είναι η διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της αγοράς που θα υπηρετεί όλους: την καλώς νοούμενη επιχειρηματική δραστηριότητα αλλά και την ευημερία του καταναλωτή, η συνταύτισή των οποίων οδηγεί στην ευημερία και πρόοδο του τόπου.

Με υπομονή και επιμονή θα ξεπεραστούν οι δυσκολίες του παρελθόντος και τα καλά αποτελέσματα θ' ακολουθήσουν ως μια φυσιολογική και νομοτελειακή πορεία των πραγμάτων. Μαγικές λύσεις στα ζητήματα ανταγωνισμού δεν υπάρχουν. Ούτε και εύκολες λύσεις, εφόσον όλοι μας θέλουμε, και έτσι πρέπει, να λειτουργούμε στα πλαίσια του Νόμου και του Κράτους Δικαίου. Εκείνο που χρειάζεται είναι σκληρή και υπεύθυνη εργασία. Τρανή απόδειξη αυτού είναι τα πεπραγμένα της Επιτροπής στις σελίδες που ακολουθούν.

Κωστάκης Χριστοφόρου

Πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού



1. Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού κατά το έτος 2008

1.1 Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού

Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) είναι το ανεξάρτητο θεσμοθετημένο όργανο στο οποίο έχει ανατεθεί η αποκλειστική αρμοδιότητα για τη διασφάλιση ενός υγιούς ανταγωνιστικού περιβάλλοντος.

Ειδικότερα, ο περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμος του 2008, σε συνάρτηση με τους περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμους του 1999 και 2000, θέτουν το πλαίσιο των κανόνων και αρχών που έχουν ως στόχο τη διατήρηση ελεύθερου και υγιούς ανταγωνισμού στην Κυπριακή αγορά. Η πολιτική ανταγωνισμού διασφαλίζει την αποτελεσματική και παραγωγική λειτουργία της αγοράς, πράγμα που συμβάλλει στη δημιουργία ενός ευνοϊκού κλίματος προς την καινοτομία, την τεχνολογική πρόοδο και ανάπτυξη προς όφελος των επιχειρήσεων και των καταναλωτών, οι οποίοι μπορούν να απολαμβάνουν καλύτερης ποιότητας αγαθά και υπηρεσίες και σε ανταγωνιστικές τιμές.

Η ΕΠΑ, λόγω της καθοριστικής σημασίας που έχει η ύπαρξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε μια ανοικτή οικονομία, περιβάλλεται με εκτεταμένες εξουσίες και αρμοδιότητες, ώστε να μεριμνά για την τήρηση των κανόνων και αρχών του ανταγωνισμού σε μια ελεύθερη οικονομία.

Οι κυριότερες αρμοδιότητες της Επιτροπής είναι:

- Η εξάλειψη των περιοριστικών πρακτικών και συμπράξεων των επιχειρήσεων που έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακώλψη, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού
- Η εξάλειψη της καταχρηστικής εκμετάλλευσης της δεσπόζουσας θέσης που κατέχουν μια ή περισσότερες επιχειρήσεις
- Ο έλεγχος των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων με σκοπό τη διασφάλιση ότι δεν εμποδίζεται η άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού και τηρούνται οι αρχές λειτουργίας μιας ανταγωνιστική αγοράς.

Με την ψήφιση του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου του 2008 (Νόμος Αριθ. 13(Ι)/2008), οι εξουσίες της ΕΠΑ επεκτείνονται και καλύπτουν την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τον καθορισμό της ως της αρμόδιας Εθνικής Αρχής Ανταγωνισμού στη Κυπριακή Δημοκρατία.

1.2 Κυριότερα γεγονότα κατά τη διάρκεια του 2008

Το υπό ανασκόπηση έτος σημάδεψαν σημαντικά γεγονότα που έδωσαν νέα διάσταση στα ζητήματα ανταγωνισμού:

- Στις 18 Απριλίου 2008, τέθηκε σε εφαρμογή ο περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμος 2008 ο οποίος αντικατέστησε τον προηγούμενο Νόμο. Σκοπός του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου του 2008 είναι η θέσπιση σύγχρονων κανόνων προστασίας του ανταγωνισμού στη Δημοκρατία και η επέκταση της εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στην Κυπριακή Δημοκρατία.
- Στις 14 Μαΐου 2008 διορίστηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου η νέα πενταμελής Επιτροπή, που απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τέσσερα μέλη, οι οποίοι υπηρετούν κάτω από καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Το Υπουργικό Συμβούλιο διόρισε επίσης τέσσερα αναπληρωματικά μέλη της Επιτροπής για κάθε μέλος της Επιτροπής πλην του Προέδρου.



- Στις 24- 27 Ιουλίου 2008 η Ευρωπαϊκή Επίτροπος Ανταγωνισμού κα. Neelie Kroes επισκέφθηκε την Κύπρο μετά από πρόσκληση του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ). Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής της η κα. Kroes συναντήθηκε με τον Πρόεδρο, τα μέλη της Επιτροπής και μέλη του προσωπικού της Υπηρεσίας και είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν και να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με επίκαιρα θέματα ανταγωνισμού.
- Ως αποτέλεσμα της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Α. Ε. 3902 με την οποία κρίθηκε η συμμετοχή ενός μέλους της ΕΠΑ παράνομη, ο όγκος εργασίας της ΕΠΑ αυξήθηκε σημαντικά, αφού όλες οι υποθέσεις που εκκρεμούσαν ενώπιον της κατά το υπό ανασκόπηση έτος έπρεπε να εξεταστούν εξ υπαρχής. Με το τέλος του 2008 η ΕΠΑ κατάφερε να διεκπεραιώσει όλες τις εκκρεμούσες υποθέσεις και μέσα από τη νενομισμένη διαδικασία να λάβει αποφάσεις πάνω σ' αυτές.
- Τέθηκε σε εφαρμογή πρόγραμμα επιμόρφωσης στα θέματα του ανταγωνισμού με τη διοργάνωση συνεδρίων και την έκδοση ενημερωτικού υλικού.
- Καθιερώθηκε η μηνιαία έκδοση δελτίου τύπου για την ενημέρωση των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας γύρω από τις δραστηριότητες της Επιτροπής.
- Διευθετήθηκε το οργανωτικό σχήμα της Υπηρεσίας και άρχισε άμεσα η υλοποίησή του.

- Ξεκίνησε η μελέτη των εσωτερικών κανονισμών λειτουργίας της Επιτροπής και η ετοιμασία Σχεδίου Επιείκειας, στις περιπτώσεις που μια επιχείρηση παρέχει αποδεικτικό υλικό το οποίο υποβοηθά την Επιτροπή στην απόδειξη μιας παράβασης.
- Τέθηκαν οι βάσεις και άρχισε η επιμελής τήρηση του μητρώου καταγγελιών και αποφάσεων της Επιτροπής όπως και η ανελλιπής δημοσιοποίησή τους.
- Οργανώθηκε το Αρχείο της Υπηρεσίας ώστε οι τηρούμενοι διοικητικοί φάκελοι να παρέχουν πλήρη και ασφαλή εικόνα του τρόπου άσκησης των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής.

Σύνθεση Οργάνωση Επιμόρφωση



2. Οργάνωση της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

2.1 Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού - Μέλη

Με τη ψήφιση του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου του 2008, η Επιτροπή απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τέσσερα μέλη, που υπηρετούν κάτω από καθεστώς πλήρους απασχόλησης, με όρους που καθορίζει με σχετική απόφασή του το Υπουργικό Συμβούλιο. Προνοείται επίσης ο διορισμός τεσσάρων αναπληρωματικών μελών για κάθε μέλος της Επιτροπής. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής είναι πρόσωπα εγνωσμένου κύρους και ήθους, με ειδικευμένη πείρα και γνώση στα νομικά, ή τα οικονομικά, ή τον ανταγωνισμό, ή τη λογιστική, ή το εμπόριο ή τη βιομηχανία, ικανά να συμβάλουν στην πραγμάτωση των σκοπών του Νόμου. Ο Νόμος δεν επιτρέπει στα μέλη της Επιτροπής να έχουν οποιοδήποτε οικονομικό ή άλλο συμφέρον που δυνατό να επηρεάσει το αμερόληπτο της κρίσης τους κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων, εξουσιών και καθηκόντων της Επιτροπής. Η θητεία του Προέδρου και των μελών είναι πενταετής και δύναται να ανανεωθεί μόνο μια φορά.

Η σύνθεση της Επιτροπής για το έτος 2008 είχε ως ακολούθως:

A. Πρόεδρος

Για την περίοδο από 1/1/2008 μέχρι 15/3/2008, Πρόεδρος της Επιτροπής ήταν ο κ. Παναγιώτης Καλλής και για την περίοδο από 2/4/2008 μέχρι 31/12/2008, Πρόεδρος ήταν ο κ. Κωστάκης Χριστοφόρου.

B. Μέλη και Αναπληρωματικά Μέλη

Ως αποτέλεσμα της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 4/12/2007 στην Α.Ε. 3902, δύο από τα μέλη της Επιτροπής, οι κ.κ. Ευσταθίου και Περικλέους, παραιτήθηκαν και η Επιτροπή περί τα μέσα Δεκεμβρίου 2007 έπαυσε να είναι νομίμως συγκροτημένη. Με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου και ημερομηνίες 19/12/2007 και 3/1/2008, διορίστηκαν ο κ. Δώρος Λυκούργος, σε αντικατάσταση του κ. Κωστή Ευσταθίου και η κα. Αγνή Ευσταθίου Νικολετοπούλου, σε αντικατάσταση του κ. Λεόντιου Περικλέους.

Με τη θέσπιση του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου του 2008 η θητεία της Επιτροπής έληξε και με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 14/5/2008, διορίστηκαν τα ακόλουθα Μέλη της Επιτροπής για περίοδο πέντε ετών:

κ. Λεόντιος Βρυωνίδης, (Οικονομικά-Δημόσια Διοίκηση), κα. Ελένη Καραολή, (Νομικός), κ. Δημήτρης Πιτσιλλίδης, (Οικονομολόγος-Συνεργατιστής) και κα. Λουκία Χριστοδούλου, (Νομικός).

Το Υπουργικό Συμβούλιο διόρισε επίσης τα ακόλουθα αναπληρωματικά μέλη: κ. Ανδρέα Καρύδη, (Οικονομολόγο-Δημοσιογράφο), κ. Κώστα Μαυρίδη, (Πανεπιστημιακό-Οικονομολόγο), κ. Σώτο Χ' Τοφή, (Ελεγκτή) και κα. Ελένη Χριστοδουλίδου-Παπαγεωργίου, (Νομικό).

2.2 Υπηρεσία της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

Η Επιτροπή επικουρείται από την Υπηρεσία της ΕΠΑ, η οποία έχει την αρμοδιότητα, μετά από οδηγίες της Επιτροπής, να διενεργεί τη δέουσα προκαταρκτική έρευνα για τη διαπίστωση παραβάσεων του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου και να αξιολογεί τις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων στη βάση των διατάξεων του περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων των Επιχειρήσεων Νόμου.

Η Υπηρεσία είναι αρμόδια να συλλέγει και να ελέγχει πληροφορίες απαραίτητες για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, να διενεργεί επιτόπιες αιφνίδιες έρευνες σε επιχειρήσεις, να εισάγει καταγγελίες και να υποβάλλει εισηγήσεις προς την Επιτροπή, να προβαίνει στις αναγκαίες κοινοποιήσεις και δημοσιεύσεις, να διεξάγει προκαταρκτική αξιολόγηση των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων και να ετοιμάζει γραπτές εκθέσεις, καθώς επίσης να παρέχει προς την Επιτροπή κάθε δυνατή διευκόλυνση για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων, εξουσιών και καθηκόντων της. Ένα εκ των μελών της Υπηρεσίας ενεργεί ως Γραμματέας της Επιτροπής παρίσταται στις συνεδριάσεις της Επιτροπής και τηρεί τα πρακτικά.

Το 2008 σημειώθηκαν αρκετές ανακατατάξεις στη δομή της Υπηρεσίας αφού δύο Λειτουργοί της Υπηρεσίας προήχθησαν στην θέση Λειτουργού Α΄ της Υπηρεσίας της ΕΠΑ και προσλήφθηκαν έξι έκτακτοι Λειτουργοί στην Υπηρεσία, ένας Διοικητικός Λειτουργός καθώς και ένας Εγκεκριμένος Λογιστής για τις εξειδικευμένες ανάγκες της Υπηρεσίας. Επίσης, κατά το υπό ανασκόπηση έτος, δύο Λειτουργοί της Υπηρεσίας απεχώρησαν γιατί διορίστηκαν σε άλλες θέσεις του δημοσίου. Έτσι, το 2008 στην Υπηρεσία της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού υπηρέτουσαν δεκαέξι συνολικά άτομα.

Η Υπηρεσία απαρτίζεται, επίσης, από το γραμματειακό και βοηθητικό προσωπικό, που αριθμεί δέκα άτομα.

Κατά το 2008 πρόσφεραν επίσης τις υπηρεσίες τους δύο Οικονομολόγοι στη βάση ειδικών συμβάσεων παροχής υπηρεσιών.

Εντός του 2009 αναμένεται να πληρωθούν η κενή θέση του Διευθυντή της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού που δημιουργήθηκε με τον Προϋπολογισμό του 2009, καθώς επίσης άλλες πέντε κενές θέσεις και εννέα κενές θέσεις Λειτουργών, που επίσης εγκρίθηκαν με τον Προϋπολογισμό του 2009. Η πρόσληψη πρόσθετων Λειτουργών και άλλων εξειδικευμένων ατόμων, εκτιμάται ότι θα συμβάλει στην ενίσχυση του κλάδου διερεύνησης και στην υλοποίηση με ταχύτερους ρυθμούς του προγράμματος δράσης της Επιτροπής.



2.3 Επιμόρφωση Ανθρώπινου Δυναμικού

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια του 2008 διοργανώθηκαν τα πιο κάτω εσωτερικά εκπαιδευτικά προγράμματα, για τα οποία η Υπηρεσία της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού πέτυχε για πρώτη φορά να λάβει χρηματοδότηση από τη Ευρωπαϊκή Ένωση: 1) Σχέδιο Τεχνικής Βοήθειας και 2) Σχέδιο Διδυμοποίησης. Το Σχέδιο Τεχνικής Βοήθειας διοργανώθηκε από την RBB Economics ενώ για το Σχέδιο Διδυμοποίησης, διοργανωτής ήταν η Ουγγρική Αρχή Ανταγωνισμού μετά από προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού.

- Στα πλαίσια του Σχεδίου Τεχνικής Βοήθειας το οποίο είχε διάρκεια 10 εβδομάδων έγινε εκπαίδευση των Λειτουργών της Υπηρεσίας στα θέματα: (i) οικονομία της αγοράς και πολιτική ανταγωνισμού, (ii) ανάλυση ερευνών αγοράς, (iii) έλεγχος συγκεντρώσεων επιχειρήσεων και (iv) αγορές τηλεπικοινωνιών και ενέργειας.
- Στα πλαίσια του Σχεδίου Διδυμοποίησης πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια καθ' όλη την διάρκεια του 2008 σε σχέση με τα ακόλουθα θέματα: 1) πρακτική εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης της Ε.Κ., 2) εφαρμογή οικονομικών μοντέλων σε σχέση με τα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης της Ε.Κ., 3) έλεγχος των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων και 4) εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού των πρόσφατα φιλελευθεροποιημένων αγορών.



Μέσα στα πλαίσια του ιδίου προγράμματος, διοργανώθηκαν επίσης δύο διήμερα Συνέδρια στις 13-16 Οκτωβρίου με θέμα «Καλλιεργώντας συνείδηση στους οικονομικούς φορείς». Τα σεμινάρια είχαν στόχο την ευρύτερη ενημέρωση των πολιτών στα θέματα ανταγωνισμού. Ειδικότερα, οι εργασίες του συνεδρίου ασχολήθηκαν με την εφαρμογή του ανταγωνισμού στις τραπεζικές υπηρεσίες, στα ελεύθερα επαγγέλματα και στις τηλεπικοινωνίες καθώς και με τις νέες εξελίξεις σε Ευρωπαϊκό επίπεδο σε σχέση με τις συγχωνεύσεις και εξαγορές εταιρειών και τις αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές και συμπεριφορές.

- Στα πλαίσια του Σχεδίου Διδυμοποίησης τέσσερα μέλη του προσωπικού της Υπηρεσίας της ΕΠΑ είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν την Ουγγρική Αρχή Ανταγωνισμού και να παρακολουθήσουν από κοντά το χειρισμό και τη διεκπεραίωση υποθέσεων, και να συζητήσουν θέματα που τους απασχολούν αναφορικά με τα καθήκοντα τους. Οι επισκέψεις πραγματοποιήθηκαν σε δύο φάσεις, η πρώτη τον Ιούνιο και η δεύτερη 29 Σεπτεμβρίου - 3 Οκτωβρίου 2008.

Πέραν των πιο πάνω δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια του 2008, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού, με στόχο τη συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού της, προχώρησε σε περαιτέρω εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης της, με την αγορά εξειδικευμένων βιβλίων που πραγματεύονται τόσο νομικές αναλύσεις παραβάσεων του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού, όσο και την οικονομική πτυχή αυτών. Η Επιτροπή κατά το υπό επισκόπηση έτος αναβάθμισε την ιστοσελίδα της εμπλουτίζοντας την με περισσότερο υλικό.



Εφαρμογή του νόμου και Επίβλεψη

3. Πρόσφατες νομοθετικές εξελίξεις

3.1. Αρμοδιότητες και εξουσίες της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

Οι σημαντικότερες καινοτομίες του νέου Νόμου είναι οι εκτεταμένες και επιπρόσθετες εξουσίες με τις οποίες έχει περιβάλει την Επιτροπή για τη διασφάλιση και προστασία ενός υγιούς ανταγωνιστικού περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές. Οι επιπρόσθετες αρμοδιότητες συνοψίζονται ως ακολούθως:

Η διερεύνηση και η λήψη αποφάσεων αναφορικά με παραβάσεις των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης ΕΚ είτε κατόπιν καταγγελίας είτε αυτεπάγγελτα.

Η απαλλαγή και/ή μείωση του ύψους του διοικητικού προστίμου σε μια επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων εάν η εν λόγω επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων συνεργαστεί και/ή παρέχει τέτοια συνδρομή ή αποδεικτικό υλικό που υποβοηθά την Επιτροπή στην απόδειξη παράβασης. Τα κριτήρια για την απαλλαγή και/ή τη μείωση του ύψους του διοικητικού προστίμου θα καθοριστούν σε σχετικό διάταγμα.

Η επιβολή όρων και μέτρων συμπεριφοράς και/ή διορθωτικού χαρακτήρα, ανάλογα με τη διαπραχθείσα παράβαση, τα οποία είναι αναγκαία για την παύση της παράβασης.

Η έκδοση ανακοινώσεων για ενημέρωση οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου σχετικά με θέματα της αρμοδιότητας της Επιτροπής.

Η παροχή γνώμης σε θέματα της αρμοδιότητας της Επιτροπής προς φορέα του δημόσιου, χωρίς αυτό να τη δεσμεύει ως προς το περιεχόμενο μεταγενέστερης απόφασής της

Μια ακόμη σημαντική καινοτομία του νέου Νόμου είναι η παροχή δυνατότητας στα ενδιαφερόμενα μέρη να αναλάβουν δεσμεύσεις για να ανταποκριθούν στις αντιρρήσεις της Επιτροπής κατά την προκαταρκτική της εκτίμηση. Η Επιτροπή στην περίπτωση που σκοπεύει να εκδώσει απόφαση με την οποία να απαιτεί τον τερματισμό της παράβασης, μπορεί να καθιστά αυτές τις δεσμεύσεις που προτίθενται να αναλάβουν τα εμπλεκόμενα μέρη υποχρεωτικές για τις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων. Η απόφαση της Επιτροπής εκδίδεται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και υπό την προϋπόθεση ότι συμπεραίνει ότι δεν συντρέχουν πλέον λόγοι να αναλάβει περαιτέρω δράση. Σε περίπτωση άρνησης ή παράλειψης των εμπλεκομένων επιχειρήσεων να συμμορφωθούν με τα μέτρα της Επιτροπής, η τελευταία μπορεί να επιβάλει πρόστιμο μέχρι €85.000 για κάθε ημέρα συνέχισης της παράβασης.

Επίσης, με το νέο Νόμο έχει επέλθει σημαντική αύξηση των χρηματικών κυρώσεων σε σχέση με παραβάσεις του Νόμου και ειδικότερα σε ότι αφορά:

την επιβολή προστίμου στην περίπτωση παράλειψης παροχής πληροφοριών στην Επιτροπή μέσα στην τεθείσα προθεσμία και στην περίπτωση εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παροχής ψευδών, ελλιπών, ανακριβών ή παραπλανητικών πληροφοριών (μέχρι €85.000 και €17.000 για κάθε ημέρα συνέχισης της παράβασης).

την επιβολή προστίμου στην περίπτωση που διερευνώνται τα υποστατικά επιχείρησης, δυνάμει του άρθρου 31 του Νόμου, όταν εκ προθέσεως ή εξ αμελείας η επιχείρηση επιδεικνύει ελλιπή ή αλλοιωμένα τα αιτηθέντα αρχεία, βιβλία, λογαριασμούς ή άλλα επαγγελματικά έγγραφα ή σε περίπτωση άρνησής της να συμμορφωθεί με την εντολή της Επιτροπής για έρευνα (μέχρι €85.000).

την επιβολή προστίμου στην περίπτωση που επιχείρηση παραλείπει να συμμορφωθεί με την εντολή της Επιτροπής για έρευνα (μέχρι €17.000 για κάθε ημέρα συνέχισης της παράλειψης).

την επιβολή προστίμου στην περίπτωση που επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων παραλείπει να συμμορφωθεί με απόφαση της Επιτροπής για τη λήψη προσωρινών μέτρων (μέχρι €17.000).

Αναφορικά με την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων (προστίμων), ο νέος Νόμος αποσαφνίζει τον τρόπο με τον οποίο αυτές επιβάλλονται στις ενώσεις επιχειρήσεων (άρθρο 44).

Ο νέος Νόμος περιέβαλε την Επιτροπή με εκτεταμένες εξουσίες σε ότι αφορά τη διεξαγωγή αιφνίδιων επιτόπιων ερευνών σε χώρους των επιχειρήσεων ή των ενώσεων επιχειρήσεων, για τη συλλογή στοιχείων και πληροφοριών. Οι εξουσίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για το σκοπό για τον οποίο επιτρέπεται η έρευνα, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που επιβάλλεται για την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού. Συγκεκριμένα η Επιτροπή δύναται:

να εισέρχεται σε κάθε γραφείο, χώρο, γήπεδο και μεταφορικό μέσο των επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων,

να ελέγχει τα αρχεία, τα βιβλία, τους λογαριασμούς, καθώς και οποιοδήποτε άλλο έγγραφο επαγγελματικής δραστηριότητας, ανεξαρτήτως της μορφής αποθήκευσής τους,

να αντιγράφει και να φωτοτυπεί αρχεία, βιβλία, λογαριασμούς και κάθε άλλο έγγραφο επαγγελματικής δραστηριότητας, ανεξαρτήτως της μορφής αποθήκευσης τους και να παίρνει αντίγραφα και φωτοτυπίες,

να σφραγίζει οποιοδήποτε επαγγελματικό χώρο και αρχεία, βιβλία, λογαριασμούς και άλλα έγγραφα επαγγελματικής φύσης, κατά την περίοδο και στο βαθμό που απαιτείται για τον έλεγχο, και

να υποβάλλει σε κάθε αντιπρόσωπο ή μέλος του προσωπικού της επιχείρησης ή ένωσης επιχείρησης ερωτήσεις και να ζητά επεξηγήσεις περί των γεγονότων ή εγγράφων που σχετίζονται με το αντικείμενο και το σκοπό του ελέγχου και να καταγράφει τις απαντήσεις.

Η Επιτροπή μπορεί να ζητά τη συνδρομή της Αστυνομίας προκειμένου να καταστεί ικανή να ασκήσει τις πιο πάνω εξουσίες της.

Η Επιτροπή μπορεί, επίσης, να διενεργεί έλεγχο οποιουδήποτε χώρου, γηπέδου και μεταφορικού μέσου ή κατοικίας μετά από την έκδοση δεόντως αιτιολογημένου δικαστικού εντάλματος από το Δικαστήριο. Η διαδικασία υποβολής και εκδίκασης της αίτησης αυτής διέπεται από δικαστικό κανονισμό τον οποίο εκδίδει το Ανώτατο Δικαστήριο. Μέχρις ότου, όμως, εκδοθεί τέτοιος κανονισμός, η αίτηση υποστηρίζεται από ένορκο δήλωση εξουσιοδοτημένου λειτουργού.

Μια άλλη σημαντική καινοτομία του νέου Νόμου αφορά την κατάργηση του συστήματος γνωστοποίησης συμπράξεων και συμφωνιών για τη χορήγηση από την Επιτροπή, είτε αρνητικής πιστοποίησης είτε ατομικής εξαίρεσης. Με τη διαφοροποίηση, αυτή οι επιχειρήσεις είναι τώρα επιφορτισμένες με την ευθύνη της αξιολόγησης των συμφωνιών τους, ώστε αυτές να είναι συμβατές με τους κανόνες του ανταγωνισμού, μιας και οι συμφωνίες που τηρούν τους όρους των άρθρων 4 και 5 του Νόμου είναι έγκυρες και εκτελεστές χωρίς να είναι αναγκαία η προηγούμενη απόφαση της Επιτροπής.

3.2. Διαδικασία εξέτασης καταγγελιών και αυτεπάγγελτων ερευνών

Σε ότι αφορά τη διαδικασία εξέτασης καταγγελιών, θα πρέπει να αναφερθεί ότι με το Νόμο του 2008 καταργείται το έντυπο υποβολής καταγγελίας, που ίσχυε μέχρι τώρα. Ο καταγγέλλων, με την υποβολή της καταγγελίας του, θα πρέπει τώρα να υποβάλλει όλες τις πληροφορίες που καταγράφονται στο Παράρτημα του Νόμου και οι οποίες αφορούν τόσο τον καταγγέλλοντα, όσο και τη σχέση του με τον καταγγελλόμενο, καθώς και πληροφορίες για τη μορφή της σχετικής αγοράς προϊόντων και λεπτομέρειες για την κατ' ισχυρισμό παράβαση. Οι πληροφορίες αυτές παρέχουν στην Επιτροπή τη δυνατότητα να είναι σε θέση να αποφασίσει κατά πόσο θα προβεί σε διερεύνηση της υποβληθείσας καταγγελίας. Η υποβολή όλων των πληροφοριών θεωρείται από την Επιτροπή ουσιαστικής σημασίας για την πορεία διερεύνησης της καταγγελίας, καθότι την υποβοηθά στην κατανόηση των γεγονότων που συνθέτουν την καταγγελία, αλλά και στην αποτελεσματική διερεύνηση αυτής.

Σε περίπτωση που η υποβληθείσα καταγγελία δεν περιέχει όλες τις πληροφορίες του Παραρτήματος του Νόμου, τότε η Επιτροπή μπορεί να προχωρήσει στην αποδοχή της καταγγελίας μόνο εφόσον θεωρήσει ότι οι υπόλοιπες υποβληθείσες πληροφορίες είναι ικανοποιητικές για την έγκυρη εξέταση της καταγγελίας.

Ο νέος Νόμος διευκρινίζει τους κανόνες που διέπουν την διαδικασία εξέτασης ενώπιον της Επιτροπής, στις περιπτώσεις που αποφασιστεί η εξέταση παράβασης, εφόσον ύστερα από τη δέουσα προκαταρκτική έρευνα που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία, η Επιτροπή διαπιστώσει πιθανολογούμενη παράβαση των διατάξεων του Νόμου ή/και των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης της ΕΚ. Η Επιτροπή καταρτίζει γραπτή έκθεση προς ενημέρωση των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων αναφορικά με τις αιτιάσεις που διατυπώνονται σε βάρος τους. Ο Νόμος ρυθμίζει σχετικά τον τρόπο κλήτευσης των δεόντως εξουσιοδοτημένων προσώπων των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων (άρθρο 45 του Νόμου) και την ακροαματική διαδικασία που ακολουθείται ενώπιον της Επιτροπής.

Το Έργο της Επιτροπής

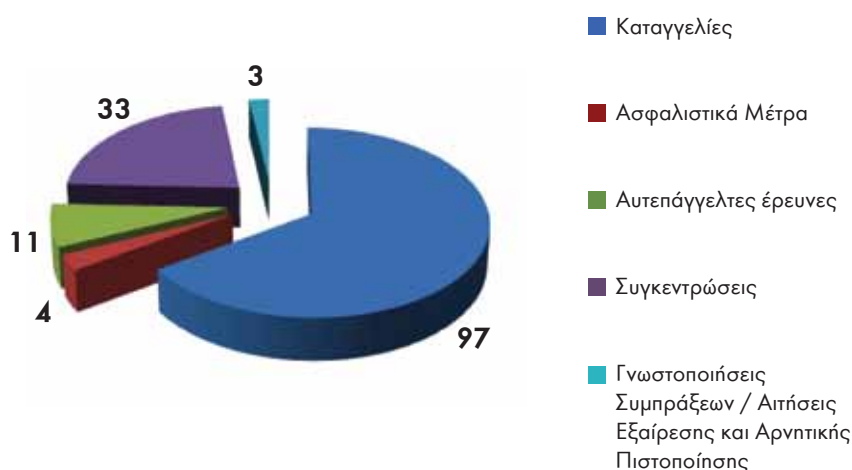


4. Ανασκόπηση του έργου της Επιτροπής

4.1. Ανασκόπηση των αποφάσεων της Επιτροπής

Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού κατά το υπό επισκόπηση έτος πραγματοποίησε σαράντα-δύο τακτικές συνεδρίες και ασχολήθηκε με σωρεία θεμάτων που υποβλήθηκαν ενώπιόν της και αφορούσαν καταγγελίες, αιτήματα για προσωρινά μέτρα, αυτεπάγγελτες έρευνες, γνωστοποιήσεις συμπράξεων/αιτήσεις εξαιρέσεως και αρνητικής πιστοποίησης και γνωστοποιήσεις συγκεντρώσεων.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΚΔΟΘΕΙΣΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	
Καταγγελίες	97
Ασφαλιστικά Μέτρα	4
Αυτεπάγγελτες έρευνες	11
Γνωστοποιήσεις Συμπράξεων/ Αιτήσεις Εξαιρέσεως και Αρνητικής Πιστοποίησης	3
Συγκεντρώσεις	33
Σύνολο	148



Η ΕΠΑ κατά τη διάρκεια του 2008, κατόπιν διαπίστωσης διέταξε τον τερματισμό παραβάσεων των κανόνων ανταγωνισμού μετά από δύο καταγγελίες, οι οποίες αφορούσαν τους τομείς των τηλεπικοινωνιών και της γαλακτοκομίας και στην μια περίπτωση επέβαλε πρόστιμο ύψους €75.000.

Επίσης, η ΕΠΑ αποφάσισε ότι σε τέσσερις καταγγελίες οι οποίες αφορούσαν τον τομέα των τηλεπικοινωνιών, δραστηριότητες του δημοσίου και ταξιδιωτικές υπηρεσίες δεν στοιχειοθετείτο παράβαση των διατάξεων του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου.

Περαιτέρω, η ΕΠΑ ανταποκρίθηκε σε τέσσερις αιτήσεις εταιριών για τη λήψη προσωρινών μέτρων εναντίον εταιρειών που δραστηριοποιούνταν στους τομείς των πετρελαιοειδών, της διαχείρισης αεροδρομίων και των τηλεπικοινωνιών.

Αρκετές ήταν οι καταγγελίες, περίπου εικοσιεπτά, για τις οποίες η Επιτροπή έκρινε ότι οι καταγγελλόμενες πρακτικές δεν ενέπιπταν στη σφαίρα των αρμοδιοτήτων της, είτε γιατί δεν ήταν το καθ' ύλην αρμόδιο όργανο να τις χειριστεί, είτε γιατί αφορούσαν συμβατικές σχέσεις, είτε γιατί οι καταγγελλόμενες ενέργειες τμημάτων του δημοσίου δεν συνιστούσαν επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλά άσκηση κρατικής εξουσίας.

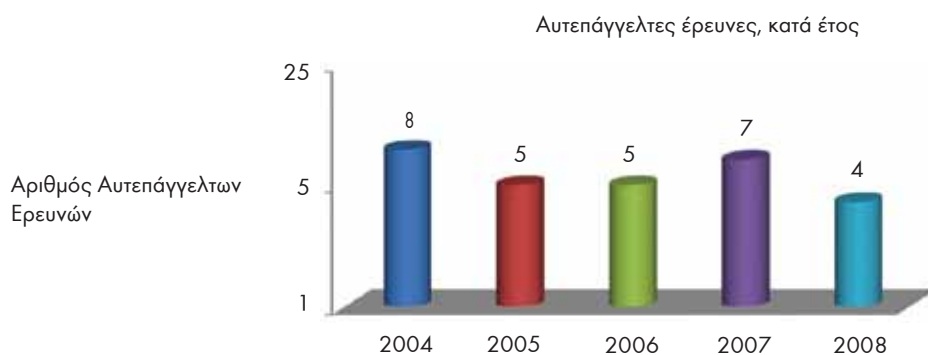
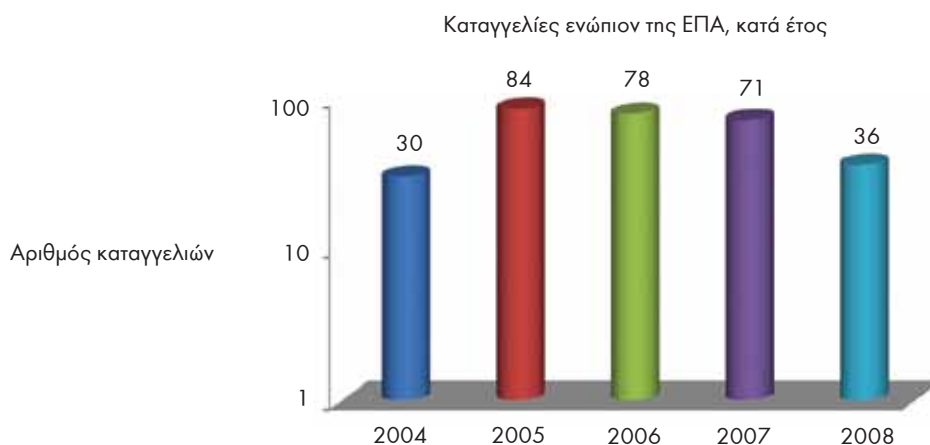
Επίσης, δεκατρείς από τις καταγγελίες που είχαν υποβληθεί στην Επιτροπή απορρίφθηκαν γιατί δεν είχαν υποβληθεί νομότυπα, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας, παρόλο που δόθηκε η δυνατότητα στους καταγγέλλοντες να το πράξουν.

Τέλος, σημειώνεται ότι η Επιτροπή έκανε αποδεκτά τριανταένα αιτήματα από καταγγέλλοντες για απόσυρση των καταγγελιών τους.

4.2. Γενική ανασκόπηση των υποθέσεων κατά το 2008

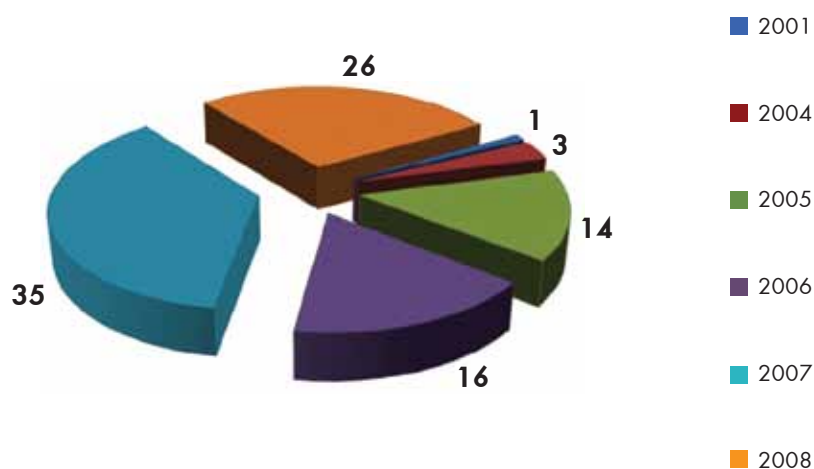
4.2.1. Ο περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμος του 2008

Κατά τη διάρκεια του 2008, υποβλήθηκαν συνολικά τριανταέξι νέες καταγγελίες για παραβάσεις του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου του 2008 και δόθηκαν από την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού οδηγίες για τη διεξαγωγή τεσσάρων αυτεπάγγελτων ερευνών. Η σύγκριση με προηγούμενα έτη παρουσιάζεται στις ακόλουθες γραφικές παραστάσεις.



Από τις τριαντάξι καταγγελίες που υποβλήθηκαν εντός του 2008, οι τριάντα κρίθηκε ότι εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της ΕΠΑ και έτσι αποφασίστηκε να διεξαχθεί η δέουσα προκαταρκτική έρευνα από την Υπηρεσία. Στη συνέχεια όμως, από τις τριάντα καταγγελίες οι τέσσερις αποσύρθηκαν, με αποτέλεσμα ο αριθμός των υποβληθεισών καταγγελιών για το έτος 2008, για τις οποίες διεξήχθη η δέουσα έρευνα, να ανέλθει στις εικοσιέξι. Οι υπόλοιπες κρίθηκε ότι, είτε δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της ΕΠΑ είτε δεν υποβλήθηκαν νομότυπα.

Τον Ιανουάριο του 2008 ο αριθμός των εκκρεμούντων ερευνών ενώπιον της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού από υποθέσεις των ετών 2001-2007 ανήλθε περίπου στις εκατόν εβδομήντα. Περί τα τέλη Δεκεμβρίου του 2008 ο αριθμός αυτός μειώθηκε αισθητά, πέφτοντας στις ενενήντα πέντε. Συνολική εικόνα των ερευνών που εκκρεμούσαν περί τα τέλη του 2008 από προηγούμενα έτη, καθώς και των καταγγελιών που υποβλήθηκαν κατά το υπό ανασκόπηση έτος παρουσιάζεται στην πιο κάτω γραφική εικόνα:

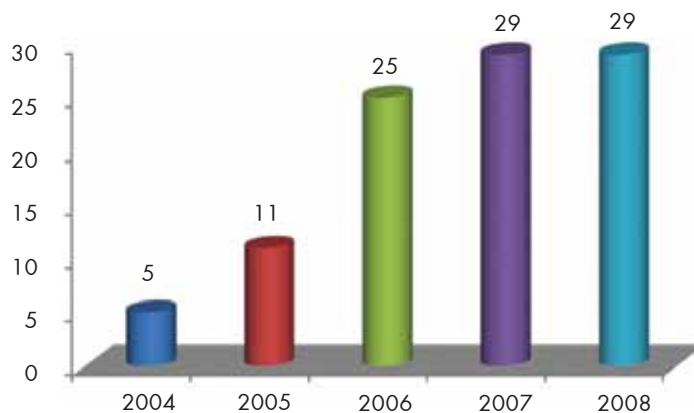


Ένα γεγονός που συνέβαλε στη σημαντική αύξηση του όγκου εργασίας της ΕΠΑ ήταν η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερομηνίας 4/12/2007 στην Αναθεωρητική Έφεση 3902 (Α.ΤΗ.Κ. -ν- Δημοκρατίας κ.α.), στην οποία κρίθηκε ότι η συμμετοχή του κ. Ευσταθίου στην Επιτροπή ήταν παράνομη. Η ΕΠΑ έχοντας υπόψη τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερομηνίας 20/12/2007 (Αρ. Φακ. Γ.Ε. 20(Α)/1982/9), στην οποία αναφέρεται ότι όλες οι αποφάσεις που λήφθηκαν ενόσω ο κ. Ευσταθίου ήταν μέλος της Επιτροπής είναι ελαττωματικές, προχώρησε στην ανάκλησή τους και στην εξ υπαρχής εξέταση ενός μεγάλου αριθμού υποθέσεων που εκκρεμούσαν ενώπιον της ΕΠΑ.

Το 2008, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, η πλειοψηφία των ερευνών που επιλήφθηκε η ΕΠΑ, αφορούσαν καταγγελίες για ενδεχόμενη καταχρηστική εκμετάλλευση της θέσης επιχειρήσεων με δεσπόζουσα θέση, ενώ οι υπόλοιπες, συμπεριλαμβανομένων των αυτεπάγγελτων ερευνών, αφορούσαν την πιθανή ύπαρξη αθέμιτων συμπράξεων, αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων και εναρμονισμένων πρακτικών μεταξύ των επιχειρήσεων.

4.2.2. Οι περί Ελέγχου Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμοι του 1999 και 2000

Με βάση τις πρόνοιες των περί Ελέγχου Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμων του 1999 και 2000, το 2008 γνωστοποιήθηκαν στην Υπηρεσία της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού είκοσι εννέα προτεινόμενες πράξεις συγκεντρώσεων επιχειρήσεων. Ενώ για τα προηγούμενα έτη, ο αριθμός αυτός παρουσίαζε μια συνεχή αύξηση, το 2008 παρέμεινε σταθερός σε σχέση με το 2007 (2007:29, 2006:25). Πιο κάτω ακολουθεί συγκριτική εικόνα των συγκεντρώσεων που υποβλήθηκαν τα τελευταία πέντε χρόνια.



Από τις είκοσι εννέα πράξεις συγκεντρώσεων που γνωστοποιήθηκαν στην Επιτροπή το 2008 μόνο μια συγκέντρωση η οποία αφορούσε τον φαρμακευτικό τομέα κρίθηκε αναγκαίο να διερευνηθεί πλήρως.

Η Επιτροπή έκανε αποδεκτή μια αίτηση επιχείρησης για την απόσυρση γνωστοποιηθείσας πράξης συγκέντρωσης.

Τέλος, αναφέρεται ότι η Επιτροπή αποφάσισε την μη επιβολή προστίμου σε τέσσερις περιπτώσεις, στις οποίες εκ πρώτης όψεως είχε διαπιστωθεί πιθανολογούμενη παράβαση των διατάξεων των περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμων του 1999 και 2000, αποδεχόμενη τις επεξηγήσεις των εμπλεκομένων επιχειρήσεων.

4.3 Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου

Κατά τη διάρκεια του 2008 δεν υποβλήθηκαν αιτήσεις προσφυγής για την ακύρωση τελικών ή ενδιάμεσων αποφάσεων της ΕΠΑ και αποσύρθηκαν τέσσερις προσφυγές σε σχέση με τρεις τελικές αποφάσεις της ΕΠΑ.

Κατά το 2008, το Ανώτατο Δικαστήριο εξέδωσε έξι αποφάσεις σε σχέση με προσφυγές που ασκήθηκαν κατά αποφάσεων της ΕΠΑ, τις οποίες έλαβε στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για την εφαρμογή των περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου 13(Ι)/2008 και περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμου του 22(Ι)/1999. Με τις εν λόγω αποφάσεις του, το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε πέντε αποφάσεις και μια ενδιάμεση απόφαση της ΕΠΑ.

Οι τέσσερις από τις αποφάσεις της Επιτροπής ακυρώθηκαν ως επακόλουθο της απόφασης του Δευτεροβάθμιου Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Α.Ε. 3902, με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι η σύνθεση της Επιτροπής έπασχε λόγω συμμετοχής του κ. Ευσταθίου, ο οποίος κατά το χρόνο του διορισμού του κατείχε το αξίωμα του Δημάρχου. Οι αποφάσεις της Επιτροπής ήταν οι ακόλουθες:

(α) Αυτεπάγγελτη έρευνα αναφορικά με τη συμφωνία LTV-Multichoice (Cyprus)Ltd και αναφορικά με τη συμφωνία μετόχων της Multichoice (Holdings) Cyprus Ltd και LTV και NETMED BV (αρ. φακ: 11.17.14/2006 και ημερομηνία απόφασης 2/6/2006).

(β) Καταγγελία της εταιρείας AREEBA LTD εναντίον της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου για πιθανή παράβαση του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου (αρ. φακ: 11.17.10/2005 και ημερομηνία απόφασης 18/1/2006).

(γ) Αυτεπάγγελτη έρευνα εναντίον της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου για πιθανή παράβαση του Περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου 207(Ι)/89 (αρ. φακ: 11.17.26/2004 και ημερομηνία απόφασης 8/9/2006).

(δ) Ενδιάμεση απόφαση για παράβαση του άρθρου 25 του Νόμου από μέρους της ΑΤΗΚ στα πλαίσια διεξαγωγής της αυτεπάγγελτης έρευνας εναντίον της ΑΤΗΚ και της LUMIERE TV PUBLIC CO.LTD αναφορικά με το ενδεχόμενο παράβασης των άρθρων 4 ή/και 6 του Νόμου 207/89, ως έχει τροποποιηθεί, σε σχέση με τη μεταξύ τους συνεργασία ή/και δράση στους τομείς της συνδρομτικής τηλεόρασης των ευρυζωνικών υπηρεσιών και άλλων συναφών υπηρεσιών (αρ. φακ: 11.17.12/2006 και ημερομηνία απόφασης 13/3/2006).

Αναφορικά με τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου του Ανωτάτου Δικαστηρίου με τις οποίες ακύρωσε τις πρώτες τρεις αποφάσεις της Επιτροπής, υποβλήθηκαν αναθεωρητικές Εφέσεις από την Κυπριακή Δημοκρατία για λογαριασμό της Επιτροπής.

Επίσης, ακυρώθηκε η απόφαση της Επιτροπής που είχε εκδώσει σε σχέση με την κοινοποίηση πράξης συγκέντρωσης μεταξύ των εταιριών The Cyprus Cement Public Company Ltd και Τσιμεντοποιεία Βασιλικού Δημόσια Εταιρεία Λτδ, μετά από αιτήσεις προσφυγών των ακολούθων: Ομοσπονδία Συνδέσμου Εργολάβων, Κ. Κυθραιώτης Σκυρόδεμα Λτδ, Ματθαίου Ιωάννου Έτοιμο Μπετόν Λτδ, Alfa Concrete Public Company Ltd (υποθέσεις με αρ. 1373/07, 1439/07, 1440/07, 1441/07). Η ΕΠΑ, στο στάδιο των οδηγιών των υπό αναφορά προσφυγών είχε συναινέσει στην ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης της σχετικά με την πιο πάνω συγκέντρωση καθότι, ενώ η απόφασή της με ημερομηνία 27/7/2007 είχε κοινοποιηθεί στα ενδιαφερόμενα μέρη και στον αρμόδιο Υπουργό, δεν υπήρχαν στο διοικητικό φάκελο τα σχετικά πρακτικά της συνεδρίας κατά την οποία έλαβε την υπό αναφορά απόφαση, ούτε και το κείμενο της αιτιολογημένης απόφασης της Επιτροπής.

Το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε ότι η απόφαση της ΕΠΑ πάσχει από ουσιαστικά και πρόδηλα νομικά ελαττώματα αφού δεν τηρήθηκαν τα πρακτικά της συνεδρίας και δεν ήταν καταχωρημένο στο φάκελο το κείμενο της απόφασης.

Η ΕΠΑ υπό τη νέα της σύνθεση και προς συμμόρφωση με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου αποφάσισε την επανεξέταση της κοινοποιηθείσας συγκέντρωσης μεταξύ της Κυπριακής Εταιρείας Τσιμέντων Δημόσια Εταιρεία Λτδ και των Τσιμεντοποιείων Βασιλικού Δημόσια Εταιρεία Λτδ. Η επανεξέταση έγινε στα πλαίσια του άρθρου 56 του περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμου και με βάση το πραγματικό και νομικό καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο λήψης της ακυρωθείσας απόφασης της Επιτροπής.

Η Επιτροπή κατέληξε στην ομόφωνη απόφαση να εγκρίνει τη συγκέντρωση ως συμβατή με τις απαιτήσεις της ανταγωνιστικής αγοράς, με την επιφύλαξη μίας σειράς από όρους και δεσμεύσεις που ανέλαβαν οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις. Στη λήψη της απόφασης αυτής βάρυναν τα οφέλη που μπορεί να προκύψουν για τους καταναλωτές τόσο σε σχέση με τις τιμές όσο και σε σχέση με άλλα θέματα με επίκεντρο την προστασία του περιβάλλοντος.



Διεθνείς Σχέσεις

5. Συνεργασία σε Ευρωπαϊκό και Διεθνές Επίπεδο

Η σημασία των διεθνών σχέσεων για την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού είναι συνδεδεμένη με το όραμά της να αποτελέσει μια δυναμική Ευρωπαϊκή Αρχή Ανταγωνισμού, η οποία συμπορεύεται με τις διεθνείς πρακτικές και προάγει τις αρχές ανταγωνισμού σε κοινοτικό και διεθνές επίπεδο. Η συμμετοχή των στελεχών της ΕΠΑ σε ομάδες εργασίας είναι από τους βασικότερους τρόπους συνεργασίας, αμοιβαίας συνδρομής και συνδιαμόρφωσης των πολιτικών ανταγωνισμού, με στόχο την αποτελεσματικότερη επιτέλεση του έργου της προς όφελος της αγοράς. Η ενεργή συμμετοχή και συνεργασία σε κοινοτικό επίπεδο κρίνεται απαραίτητη, ιδιαίτερα μετά την εφαρμογή του Κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθμ.1/2003.

5.1 Συνεργασία σε Ευρωπαϊκό επίπεδο

Συνάντηση των Γενικών Διευθυντών Ανταγωνισμού (D.G meeting)

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού συμμετείχε στη συνάντηση των Γενικών Διευθυντών Ανταγωνισμού που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 30/9/2008 κατά τη διάρκεια της οποίας έγινε ανταλλαγή απόψεων αναφορικά με τις εξελίξεις στον τομέα του ανταγωνισμού.

Συνάντηση Ομάδας Εργασίας των Chief Competition Economists

Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού συμμετείχε με στελέχη της Υπηρεσίας της στην ειδική συνάντηση της ομάδας εργασίας «Ανώτερων Οικονομολόγων» του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αρχών Ανταγωνισμού, που πραγματοποιήθηκε στη Μαδρίτη στις 26 Νοεμβρίου 2008. Βασικός στόχος των εργασιών της ομάδας ήταν η εμβάθυνση της οικονομικής ανάλυσης της πολιτικής ανταγωνισμού και η καλύτερη χρήση των οικονομικών μοντέλων σε θέματα εφαρμογής του δικαίου του ανταγωνισμού.

5.2. Εκπροσώπηση σε Διεθνή Συνέδρια

16^η Ευρωπαϊκή Ημέρα Ανταγωνισμού και Καταναλωτών

Από τις 21 έως τις 27 Μαΐου 2008, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού παρακολούθησε το συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στη Λουμπλιάνα της Σλοβενίας, με την ευκαιρία της Ευρωπαϊκής Ημέρας Ανταγωνισμού και Καταναλωτών. Το συνέδριο διοργανώθηκε από τη Σλοβένικη Αρχή Ανταγωνισμού και κυρίως θέμα του συνεδρίου ήταν: «Η αναζήτηση τρόπων και μεθόδων άσκησης πιο αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον τομέα της ενέργειας».

Ευρωπαϊκή Ημέρα Ανταγωνισμού

Από τις 18 μέχρι τις 19 Νοεμβρίου 2008, ο Πρόεδρος παρακολούθησε το συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ημέρας Ανταγωνισμού που αφορούσε τον Ανταγωνισμό και την Ευημερία των Καταναλωτών, τον Ανταγωνισμό και την Αποτελεσματικότητα των Επιχειρήσεων στην Εποχή της Παγκοσμιοποίησης και το Ρόλο του Ανταγωνισμού στην Ευρωπαϊκή-Μεσογειακή Σύμπραξη. Σκοπός του συνεδρίου ήταν να δοθεί η ευκαιρία σε εμπειρογνώμονες και μελετητές να ανταλλάξουν απόψεις για τα πλεονεκτήματα της πολιτικής και των κανόνων του ανταγωνισμού για τους καταναλωτές, καθώς και τα οφέλη που προκύπτουν από τη διαμόρφωση πολιτικής ανταγωνισμού στην Ευρωπαϊκή-Μεσογειακή Σύμπραξη.

Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αρχών Ανταγωνισμού -European Competition Authorities

Μέλη του προσωπικού της Υπηρεσίας πήραν μέρος στη συνάντηση των Ευρωπαϊκών Αρχών Ανταγωνισμού που πραγματοποιήθηκε στις 7-8 Μαΐου 2008 στη Βουδαπέστη.

6. Γενικές Παρατηρήσεις

Αυτοκριτική

Όπως διαφαίνεται από τα στατιστικά στοιχεία που παρατίθενται στην παρούσα έκθεση πεπραγμένων, η Επιτροπή διεκπεραίωσε ένα σημαντικό μεγάλο αριθμό υποθέσεων που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα των τομέων δράσης της. Όμως ως αρχή, η αριθμητική παράθεση στοιχείων επιβάλλεται να συνοδεύεται από αυτοκριτική και επανεκτίμηση ζητημάτων, με σκοπό τη βελτίωση και την αναβάθμιση του έργου της Επιτροπής. Όταν μάλιστα το ανθρώπινο δυναμικό και τα μέσα που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή είναι πολύ περιορισμένα και καλείται να εκπληρώσει την αποστολή της κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες.

Δημιουργία αναγκαίων δομών

Στην πορεία της χρονιάς που έληξε, η Επιτροπή κλήθηκε να διεκπεραιώσει ένα μεγάλο αριθμό υποθέσεων που κληρονόμησε από το παρελθόν. Η Επιτροπή θέλει να πιστεύει ότι η πρακτική της αδικαιολόγητης συσσώρευσης υποθέσεων δεν πρέπει να συνεχιστεί γιατί πλήττει την αξιοπιστία του ίδιου του θεσμού. Ο πολίτης αναμένει, και πολύ εύλογα, το διοικητικό όργανο στο οποίο απευθύνεται να αποφασίζει χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, ώστε η απόφασή του να είναι επίκαιρη σε σχέση με τα πραγματικά ή νομικά γεγονότα στα οποία αναφέρεται. Με τη δημιουργία των αναγκαίων δομών που άρχισαν να οικοδομούνται, η Επιτροπή ευελπιστεί ότι το ζήτημα αυτό θα αντιμετωπιστεί ικανοποιητικά.

Πληρέστερη ενημέρωση πολιτών

Αναλύοντας τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί, διαπιστώνεται ότι ένα μεγάλο μέρος τους αναφέρεται σε υποθέσεις που σχετίζονται με καταγγελίες οι οποίες δεν υποβλήθηκαν νομότυπα. Η διαπίστωση αυτή δημιουργεί μια σειρά από υποχρεώσεις. Η Επιτροπή αισθάνεται ότι από πλευράς της θα πρέπει να γίνει περισσότερη και πληρέστερη ενημέρωση των πολιτών ως προς τον τρόπο υποβολής των καταγγελιών, κάτι που άρχισε ήδη με την ετοιμασία και κυκλοφορία σχετικού ενημερωτικού υλικού.

Νομότυπος και υπεύθυνη υποβολή καταγγελιών

Από την άλλη, πρέπει να γίνει από όλους κατανοητό ότι οι απαιτήσεις που προσδιορίζονται στο Νόμο είναι αναγκαίο να τηρούνται, γιατί έτσι στοιχειοθετούνται καλύτερα οι καταγγελίες και διασφαλίζεται ότι το αποτέλεσμα της διερεύνησής τους εδράζεται πάνω σε νομικά έγκυρη και ασφαλή βάση.

Έχει επίσης διαπιστωθεί ότι πολλές καταγγελίες έχουν αποσυρθεί, ιδίως αμέσως μετά την έναρξη της διερεύνησής τους. Για την προετοιμασία μιας διερεύνησης χρειάζεται πολλή και επίπονη εργασία (προκαταρκτική ανάλυση, έλεγχος στοιχείων, ετοιμασία ερωτηματολογίων κ.λπ.) η οποία διεξάγεται από περιορισμένο αριθμό υπαλλήλων. Η Επιτροπή, ενώ προτρέπει τον πολίτη να διεκδικεί τα δικαιώματά του, αναμένει την ίδια ώρα ότι όταν προβαίνει στην καταγγελία του, το κάνει με υψηλό αίσθημα ευθύνης και ως αποτέλεσμα σωστής συνεκτίμησης όλων των δεδομένων. Η Επιτροπή δεν θα ήθελε ποτέ ο μηχανισμός της να χρησιμοποιείται ως μέσο άσκησης πίεσης προς οποιοδήποτε.

Έκδοση αποφάσεων - επίπονο και χρονοβόρο έργο

Με βάση την μέχρι τώρα εμπειρία της, η Επιτροπή γίνεται αντικείμενο, άδικης εν πολλοίς, επίκρισης γιατί καθυστερεί την έκδοση των αποφάσεών της. Χωρίς η Επιτροπή να ενοχλείται από την κριτική – η οποία είναι καλοδεχούμενη και όταν είναι καλόπιστη και αντικειμενική την υποβοηθά πράγματι στο έργο της- θεωρεί χρήσιμο να παρατηρήσει ότι η κατάληξη σε μια θέση ως προς την Α ή Β αντιανταγωνιστική συμπεριφορά ή πρακτική, συνιστά από μόνη της μια σοβαρή και επίπονη εργασία και γίνεται αφού πρώτα εξεταστούν και αναλυθούν όλοι οι παράγοντες που συνθέτουν την υπό μελέτη υπόθεση. Από την άλλη, η Επιτροπή έχει καθήκον να σέβεται τα δικαιώματα των εμπλεκόμενων μερών, είτε αυτά αναφέρονται στο δικαίωμα ακρόασης είτε στην παραχώρηση ευλόγως επαρκούς χρόνου για την υπεράσπιση των θέσεών τους. Η Επιτροπή δεν είναι αγορανομία ή παρατηρητήριο τιμών, όπως πολλοί τη συγχύζουν, για να αποφαινεται επί τόπου.

Η εμπέδωση μιας αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς προϋποθέτει τη μελέτη και έρευνα ενός σημαντικού αριθμού παραμέτρων που προσδιορίζει ο Νόμος και η νομολογία, αλλά και η οικονομική θεώρηση των πραγμάτων, κάτι που αποτελεί μια χρονοβόρα διαδικασία. Η ΕΠΑ, ως κατ' εξοχήν διοικητικό όργανο, έχει καθήκον να ενεργεί πάντοτε κατά νόμο, εφαρμόζοντας τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου που παρέχουν όλα τα αναγκαία εχέγγυα μιας αμερόληπτης κρίσης. Πρέπει επίσης να ληφθεί ότι η ΕΠΑ, όταν ασκεί το δικό της ρόλο, έχει τους δικούς της νομικούς περιορισμούς που προσδιορίζονται από το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό καθεστώς.

Ανατροπή αποφάσεων ΕΠΑ λόγω γνωστής απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου

Σε άλλο μέρος της έκδοσης γίνεται αναφορά στην απόφαση Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου ν. Δημοκρατίας κ.α. (2007) 3 Α.Α.Δ. 560, όπου κρίθηκε ότι η συμμετοχή Δημοτικών Συμβούλων και Δημάρχων στην Επιτροπή ήταν παράνομη. Το αποτέλεσμα της απόφασης αυτής το οποίο η Επιτροπή σεβάστηκε πλήρως, την υποχρέωσε να ανακαλέσει όλες τις αποφάσεις που λήφθηκαν με αυτή την διακηρυχθείσα παράνομη συμμετοχή και να τις εξετάσει εξυπαρχής. Η μόλις πρόσφατη απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου στην αναθεωρητική έφεση αρ. 48/2007 έδωσε οριστικό τέλος στο ζήτημα. Το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε ότι δεν υπάρχουν πειστικοί λόγοι που να συνηγορούν υπέρ της αναθεώρησης της προηγούμενης δικαστικής απόφασης ώστε να ανατραπεί.

Υπό το φως της εξέλιξης αυτής και με καθοδηγητικό γνώμονα την τελευταία απόφαση, η Επιτροπή θα διεκπεραιώσει και το εναπομένον μέρος των εκκρεμοτήτων της, χωρίς άλλα ευτυχώς προβλήματα που δημιουργούσαν πρόσθετες δυσκολίες στην άσκηση του δικού της ρόλου.

Στόχοι και επιδιώξεις της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

Όπως έχει αναφερθεί σε άλλα επιμέρους σημεία της Έκθεσης, η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού θεωρεί – και έτσι πρέπει να κριθεί - ότι τώρα τίθενται οι αναγκαίες οργανωτικές βάσεις για την αποτελεσματική λειτουργία της. Εκτός από τη σταδιακή πρόσληψη και εκπαίδευση προσωπικού, αναδομούνται οι εσωτερικοί μηχανισμοί λειτουργίας της Επιτροπής.

Έχει εισαχθεί και εμπειρωθεί ικανοποιητικά η αρχή της διαφάνειας και η συνεργασία με όλους είναι πια δεδομένη. Η Επιτροπή έκανε σαφές από την αρχή ότι δεν βρίσκεται σε αντιπαράθεση με την

επιχειρηματική δραστηριότητα, αντίθετα επιθυμία της είναι η ενίσχυση και ενδυνάμωσή της, κάτω από τους ορθούς όρους λειτουργίας μιας ελεύθερης ανταγωνιστικής αγοράς. Ήδη, ξεκίνησε το πρόγραμμα δημιουργίας τράπεζας δεδομένων σε όλους τους τομείς της επιχειρηματικής δράσης και έχει, μέχρι τώρα, την πρόθυμη ανταπόκριση όλων των εμπλεκόμενων μερών.

Στο χώρο του ανταγωνισμού, υφίστανται και λειτουργούν εξαιρετικά οργανωμένα δίκτυα τόσο στο ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και στο παγκόσμιο.

Επανασύνδεση με Διεθνή Δίκτυα Ανταγωνισμού και συνεργασία

Επιδίωξη της Επιτροπής ήταν να επανασυνδεθεί με τα δίκτυα αυτά, δίνοντας και τις δικές της τοποθετήσεις /θεωρήσεις στα διάφορα ζητήματα που κατά καιρούς αποτελούν αντικείμενο συλλογικής διερεύνησης. Με τη συμμετοχή της αυτή, η Επιτροπή έχει να αποκομίσει πλείστα όσα οφέλη προσφέρονται από τη συσσωρευμένη εμπειρία άλλων αρχών με μεγαλύτερες εμπειρίες και παρουσία στο χώρο του ανταγωνισμού. Δυστυχώς η Επιτροπή λόγω περιορισμένων δυνατοτήτων δεν μπορεί, στο παρόν στάδιο, να είναι πάντοτε παρούσα στις Ειδικές Επιτροπές ή στην Επιτροπή Εμπειρογνομόνων όπου μελετούνται ζητήματα ανταγωνισμού. Η Επιτροπή ευελπιστεί ότι τούτο θα γίνει κατορθωτό στο άμεσο μέλλον γιατί κρίνεται χρήσιμο και σκόπιμο από κάθε άποψη.

Η νέα νομοθεσία που θεσπίστηκε το 2008 έχει αναμφίβολα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μια πιο παραγωγική λειτουργία της ΕΠΑ, με απόλυτη συνδιαδρομή με τα ευρωπαϊκά δρώμενα στο χώρο του ανταγωνισμού. Οι νέες αυτές νομοθετικές ρυθμίσεις πρέπει να συνδυαστούν με μια σειρά από άλλα εσωτερικά μέτρα που η παρουσία τους κρίνεται αναγκαία. Την κατεύθυνση των μέτρων αυτών ορίζουν οι ανακοινώσεις της Επιτροπής στα διάφορα τεχνικά ζητήματα και η ίδια η νομολογία από τα αρμόδια δικαστικά ευρωπαϊκά όργανα. Φιλοδοξία της Επιτροπής, όπως έχει λεχθεί, είναι να συμβαδίσει πλήρως με τον ευρωπαϊκό χώρο κάτι άλλωστε που μας υποχρεώνει η ενιαία αγορά που ολοένα και περισσότερο διευρύνεται.

Απαραβίαστες αρχές της Επιτροπής

Στο χώρο των εξαγορών και συγχωνεύσεων υπάρχει ακόμα μακρύς δρόμος να διανύσουμε. Η νομοθεσία που θεσπίστηκε εδώ και παρά πολλά χρόνια χρειάζεται εκσυγχρονισμό και αναθεώρηση, ώστε να συμβαδίζει με τις σημερινές αντιλήψεις στα ζητήματα αυτά.

Η αυστηρή προσήλωση στις αρχές της ανταγωνιστικής αγοράς πρέπει να εκφράζεται με διάθεση ευελιξίας εκεί που αντικειμενικά επιβάλλεται. Στα ζητήματα αυτά αναμένεται η καλύτερη προετοιμασία των μερών που απευθύνονται στην Επιτροπή, ώστε κάθε σκοπούμενη συγκέντρωση να κρίνεται στη βάση όλων των συνθετικών στοιχείων που τη συναποτελούν και να αποφεύγονται αχρείαστες καθυστερήσεις. Στον πρώτο χρόνο της λειτουργίας της, η Επιτροπή ητλημένα επέλεξε την ευελιξία και επιείκεια, όμως η στάση αυτή δεν μπορεί να είναι μονόδρομος. Αναμένεται από τους εν δυνάμει συνεργάτες της Επιτροπής, να επιδεικνύουν ψηλότερο επίπεδο επαγγελματισμού και περισσότερη ετοιμότητα συνεργασίας, παρέχοντας όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που η σχετική νομοθεσία απαγορεύει.

